

opusdei.org

Opus Dei v perspektíve: dejiny, charizma a život

V rozhovore s Josém Luisom Gonzálezom Gullónom, spoluautorom knihy Historia del Opus Dei – ktorá teraz vychádza v taliančine –, skúmame duchovný a právny vývoj inštitúcie v kontexte súčasnej Cirkvi.

20.01.2026

V roku 2021 historik a profesor
Pápežskej univerzity Svätého Kríža

José Luis González Gullón spolu s Johnom F. Coverdalom publikoval knihu *Historia del Opus Dei*, ktorá sa teraz predstavuje v talianskom vydaní vydavateľstvom Ares pod názvom *Opus Dei. Una storia*. Toto dielo ponúka rozsiahly a dokumentovaný pohľad na vývoj Opus Dei od jeho založenia v roku 1928 až po súčasnosť. Kniha spája vedeckú prísnosť výskumu s pokojnou reflexiou ľudských a duchovných procesov, ktoré sprevádzali jeho rast.

V kontexte súčasného procesu revízie stanov Opus Dei, o ktorý požiadal pápež František, sme sa rozprávali s profesorom Gonzálezom Gullónom. Rozhovor v reflexívnom tóne sa usiluje ponúknuť široké pochopenie charizmy, jej cesty a jej miesta v nedávnych dejinách Cirkvi.

Vaša kniha ponúka široký pohľad na vývoj Opus Dei počas takmer jedného storočia. Keby ste mali v niekoľkých slovách zhrnúť pôsobenie tejto inštitúcie v nedávnych dejinách Cirkvi, čo by ste označili za jej najosobitejší prínos?

Napĺňať radosťou mnohých mužov a ženy zvestou, že Boh ich volá byť s ním spojení tam, kde žijú, kde pracujú, kde sa nachádzajú. Jadrom ducha Opus Dei je podľa slov svätého Josemaríu pochopiť a prijať za svoje, že „tam, kde sú ľudia, vaši bratia i sestry, tam, kde sú vaše túžby, vaša práca, vaše lásky, tam je miesto vášho každodenného stretnutia s Kristom“.

Aké historické a duchovné okolnosti rámcujú vznik Opus Dei v roku 1928? Do akej miery odpovedá na otázky a nepokoje vtedajšieho súčasného sveta?

Posolstvo, ktoré odovzdával svätý Josemaría, sa zaraduje do prúdov spirituality, ktoré zdôrazňovali povolanie laikov k svätosti – môžeme spomenúť svätého Františka Saleského – a tiež diecéznych kňazov, ako bol svätý Ján Mária Vianney, svätý farár z Ars-u. Prostredníctvom Opus Dei Boh pripomenul, že povoláva väčšinu ľudí k svätosti uprostred sveta, a konkrétnejšie prostredníctvom posväcovania práce a ostatných okolností každodenného života. Od samého začiatku niesla táto charizma so sebou poslanie zverené zakladateľovi: dať vznik kresťanskej rodine zloženej zo žien a mužov, laikov i kňazov, ktorí by si

toto posolstvo osvojili a šírili ho osobným aj inštitucionálnym spôsobom.

Podľa vášho výskumu, ako súvisí jadro posolstva Opus Dei s jeho historickým vývojom?

Duch, ktorý svätý Josemaría prijal v roku 1928, stojí pri zrode všetkých zmien a rozvojev, ktorými Opus Dei v priebehu času prešlo. Overujem si to najmä teraz, keď píšem novú biografiu zakladateľa Diela, ktorého život by sa dal zhrnúť slovami byť a konať Opus Dei: jeho spôsob spojenia s Ježišom spočíval v darovaní života pre Dielo a v odovzdávaní tejto vášne jeho duchovným dcéram a synom, na úžitok celej Cirkvi.

Po zakladateľovi sa jeho nástupcovia na čele Opus Dei a ostatní členovia Diela usilovali žiť, rozvíjať a šíriť to isté posolstvo, ktoré zapustilo korene

v desiatkach krajín a rozličných kultúrach. Prirodzene, nebola to priama cesta bez ťažkostí. Úspechy aj osobné obmedzenia, kontinuity i zmeny poznačili dejiny inštitúcie i jej členov a sú kľúčové pre pochopenie toho, čo Opus Dei predstavuje dnes, na prahu svojho storočného jubilea.

Okrem inštitucionálnej organizácie a apoštolských iniciatív, čo ste objavili o každodennom živote veriacich Opus Dei a o ich konkrétnom spôsobe prežívania viery uprostred sveta?

Keď sme sa John Coverdale a ja rozhodli študovať dejiny Opus Dei, stanovili sme si niekoľko cieľov. Jedným z nich bolo uskutočniť dôkladný archívny výskum, ktorý by odpovedal na hlavné témy formujúce vývoj Diela. Ďalším bolo prekročiť čisto inštitucionálne dejiny a dať priestor životu konkrétnych ľudí.

Hoci bolo v mnohých momentoch jednoduchšie rozprávať o inštitucionálnych aspektoch, vždy sme sa snažili zdôrazniť, že osobné konanie každého člena v prostredí, kde žil a pracoval, formovalo dejiny Opus Dei.

Skôr ako príbeh Opus Dei, si myslím, že existuje toľko príbehov, koľko je členov alebo spolupracovníkov tejto inštitúcie. V každej okolnosti každý odpovedal svojím vlastným spôsobom na povolanie, ktorým ho Boh oslovoval. To je skutočná história Opus Dei.

**Každá živá skutočnosť
prechádza obdobiami rastu,
napätí a učenia sa. Ktoré by
ste označili za hlavné výzvy,
ktorým muselo Opus Dei čeliť
vo svojom inštitucionálnom a
duchovnom vývoji?**

Spomenul by som dve veľké výzvy. Prvou bola smrť svätého Josemaríu Escrivá de Balaguer v roku 1975. V každej cirkevnej inštitúcii znamená smrť zakladateľa začiatok novej etapy, v ktorej charizma už nie je priamo vedená svojím šíritelom. V prípade Opus Dei boli rozhodujúci dvaja prví nástupcovia svätého Josemaríu – blahoslavený Álvaro del Portillo a monsignor Javier Echevarría – ako aj osoby, ktoré so zakladateľom dlhé roky žili a patrili do jeho najbližšieho okolia.

Druhá výzva sa začala v roku 2016 smrťou monsignora Echevarriá ako

znak novej etapy, v ktorej väčšina členov Diela osobne nepoznala zakladateľa ani tých, ktorí s ním spolupracovali. Je to obdobie, v ktorom sa objavuje výzva zostať vernými pôvodnému duchu a zároveň z tejto vernosti charizme odpovedať na zmeny v spoločnosti, v Cirkvi i v samotnej inštitúcii, čo so sebou prináša určitý vývoj v spôsoboch konania a vyjadrovania. Zdá sa mi, že toto historické obdobie bude v budúcnosti predmetom štúdia, pretože sa ukáže, že samotná charizma ponúka schopnosť otvárať nové cesty bez straty jednoty s pôvodom.

Opus Dei prešlo v Cirkvi osobitnou právnou cestou, od svojich začiatkov až po svoje ustanovenie ako osobnej prelatury. Aký je význam tejto cesty?

Právna cesta Opus Dei v rámci Cirkvi bola od začiatku organickým a

postupným procesom. Ako pri iných cirkevných skutočnostiach s dlhým vývojom, konkrétna právna forma vyjadrujúca poslanie sa prispôsobuje možnostiam, ktoré právo v danom období ponúka, zatiaľ čo charizma zostáva základným referenčným bodom. V našom prípade bola táto cesta podrobne preskúmaná v knihe *El itinerario jurídico del Opus Dei*, [Právny itinerár Opus Dei], ktorá ukazuje, ako rozličné možné kanonické formy postupne poskytovali rámce na uskutočnenie posolstva prijatého svätým Josemaríom.

Ak sa zameriame na rok 1982, ustanovenie Opus Dei ako osobnej prelatury sa opiera o učenie Druhého vatikánskeho koncilu – najmä o *Presbyterorum Ordinis* – a o jeho neskorší rozvoj v dokumente *Ecclesiae Sanctae* a v Kódexe kánonického práva. V tomto teologickom a pastoračnom

horizonte svätý Ján Pavol II. usúdil, že táto právna forma dobre slúži poslaniu Opus Dei v Cirkvi.

V posledných rokoch pápež František zaviedol niektoré zmeny v regulácii osobných prelatur. V roku 2022 požiadal Opus Dei, aby navrhlo úpravu svojich stanov, a v roku 2023 boli spresnené niektoré kánony týkajúce sa tejto právnej formy. Dielo sa snažilo na tieto požiadavky odpovedať s vernosťou charizme a s otvorenosťou voči tomu, čo Cirkev uzná za vhodné. V júni 2025 Opus Dei predložilo požadovaný návrh podľa postupu určeného Svätou stolicou.

Niektorí opisujú 20. storočie ako novú jar Cirkvi, poznačenú rozkvetom mnohých cirkevných skutočností. Dnes mnohé z nich dozreli a žijú už obdobie po zakladateľskej fáze. Ako Cirkev

sprevádza ich inštitucionálnu a duchovnú zrelosť?

Vzťah medzi cirkevnou autoritou a novou charizmou je potrebný od samého začiatku, na miestnej aj univerzálnej úrovni. V tejto interakcii je zásadný pokojný dialóg, ktorý sa živí časom, počúvaním a vzájomným rešpektom. Cirkevná autorita prijíma nové charizmy, keď rozpozná ich vernosť viere a ovocie svätosti, ktoré prinášajú, zatiaľ čo charizmy samy seba chápu ako skutočnosti patriace k jedinému mystickému Telu Kristovmu.

Od začiatkov Opus Dei svätý Josemaría miloval jednotu Cirkvi a pomáhal mnohým vnímať ju ako matku. V prvej rezidencii Diela v Madride v tridsiatych rokoch umiestnil nápis s novým prikázaním lásky, ktoré nám dal Ježiš. A výrazom, ktorý pripomínal jeho

aragónske korene, hovorieval, že Opus Dei je „malá čiastočka Cirkvi“.

Vo svetle vášho výskumu a dejín, ktoré ste opísali, ako vstupuje Opus Dei do svojho storočného jubilea v súčasnom kontexte Cirkvi a sveta?

Opus Dei prichádza k svojej storočnici spolu s pápežom, s kresťanmi a so všetkými mužmi a ženami dobrej vôle. A robí tak s veľkou vitalitou. Dnes mnohí ľudia objavujú v duchu Opus Dei cestu, ktorá ich vedie k stotožneniu sa s Ježišom Kristom a k premieňaniu sveta pre Boha.

Myslím si, že evanjelizačná výzva je väčšia než pred sto rokmi. Vidíme to v západných krajinách, kde mnohé rodiny stratili vieru svojich predkov a kde je málo predpokladov na to,

aby v mladých zapustilo korene
radikálne darovanie sa uprostred
sveta; významné výzvy sú aj v Ázii a
Afrike, kde sa výrazná apoštolská
vitalita spája so skutočnosťou, že
väčšina obyvateľstva nie je
kresťanská.

V oboch kontextoch duch Opus Dei
pomáha mnohým ľuďom každého
stavu spoznať a milovať Ježiša. Toto
šírenie posolstva uskutočňujú muži a
ženy, ktorí – ako pripomínal svätý
Josemaría – sa usilujú byť
kontemplatívni uprostred sveta, sú
spojení s pápežom a s Cirkvou a majú
jasný zmysel pre poslanie.

**Mohlo by vás zaujímať: Opus
Dei vysvetlené svätým
Josemaríom**

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sk-sk/article/opus-dei-v-perspektive-
dejiny-charizma-a-zivot/](https://opusdei.org/sk-sk/article/opus-dei-v-perspektive-dejiny-charizma-a-zivot/) (09.03.2026)